

GÜRCİSTAN

ÜLKE PROFİLİ

T.C.
Ticaret Bakanlığı
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği
Genel Müdürlüğü

İÇİNDEKİLER

1. GENEL BİLGİLER	3
2. GENEL EKONOMİK DURUM	6
3. DIŞ TİCARET	8
4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR	13
5. TÜRKİYE ile TİCARET	13
EKLER:	16

1. GENEL BİLGİLER

Başlıca Sosyal Göstergeler

Resmi Adı	Gürcistan
Nüfus	3.724.000 (IMF, Nisan 2024 tahmini)
Dil	Gürcüce (resmi dil)
Yüzölçümü	69.700 km ²
Başkent	Tiflis
Başlıca Şehirleri	Kutaisi, Zugdidi, Batum
Yönetim Şekli	Demokratik Cumhuriyet
Devlet Başkanı	Salome Zurabişvili
Para Birimi	Lari

Üyesi Olduğu Başlıca Uluslararası Kuruluşlar

Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Örgütü (AGİT), Avrupa Konseyi (AK), Avrupa Kafkasya Asya Ulaştırma Koridoru (TRACECA), Birleşmiş Milletler (BM), Dünya Bankası (WB), Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ), Gürcistan, Ukrayna, Azerbaycan ve Moldova Grubu (GUAM), Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (KEİ), Uluslararası Para Fonu (IMF), Uluslararası Polis Teşkilatı (INTERPOL), Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO).

Coğrafi Konum

Gürcistan, 40' ve 47' doğu boylamları ile 41' ve 44' kuzey enlemleri arasında yer almaktadır. Ülkenin 69.700 km² olan yüzölçümünün yaklaşık %80'i dağlıktır. Ülkenin kuzeyinde Rusya Federasyonu (Dağıstan, Çeçenistan, Kuzey Osetya, Kabarday-Balkar Özerk Cumhuriyetleri), güneyinde Ermenistan, güneydoğusunda Azerbaycan, güneybatı ve batısında Türkiye yer almaktadır. Kara sınırlarının uzunluğu yaklaşık 2.000 km'dir. Batı ve kuzeybatısında 310 km uzunluğunda Karadeniz kıyıları yer almaktadır.

Kuzeyden Büyük Kafkas ve güneyden Transkafkas dağları ile çevrili olan Gürcistan merkezde tektonik bir yapıya sahiptir. Karadeniz kıyılarından doğudaki Alazani Vadisine kadar olan bölümde, tarıma elverişli büyük ova ve platolar bulunmaktadır.

Gürcistan'ın batısına ılık, nemli Akdeniz iklimini andıran yarı tropik iklim, doğusuna ise Alp Dağları'nın iklim özelliklerine benzer kara iklimi hakimdir. İklimin bu kadar değişmesinde, ülkeyi doğu ve batı olmak üzere ikiye ayıran Likhi Sıradağlarının büyük rolü vardır.

Ayrıca, Gürcistan Kafkaslarda en fazla yağış olan ülke konumunda olup, Karadeniz kıyılarında yıllık yağış miktarı 2.000 mm³'ün üzerindedir. Başkent Tiflis'te yıllık ortalama sıcaklık ise 12,8°C'dir.

İklim ve coğrafyanın getirdiği avantaj ile Gürcistan, turistlerin ve araştırmacıların ilgisini çekecek kadar zengin ve kendine özgü bir flora ve faunaya sahiptir. Büyük kısmını meşe, çam, kayın, ceviz ve fındık ağaçlarının oluşturduğu ormanlar ülkenin yaklaşık %35'ini kaplamaktadır.

Gürcistan, en büyükleri Rioni, Inguri, Kura ve Mktvari olmak üzere çok sayıda akarsuya sahiptir. Ülkedeki akarsular taşımacılık yapılmasına müsait olmamasına rağmen özellikle büyük hidroelektrik enerjisi üretimi için son derece uygundur.

Ayrıca, ülkede 850'den fazla göl, yarısından fazlası termal olmak üzere 2.000 civarında mineral su kaynağı bulunmaktadır. Diğer taraftan, Shkana, Janga ve Kazbegi başlıca yüksek dağlardır.

Siyasi ve İdari Yapı

Gürcistan, 24 Ağustos 1995'te kabul edilen Anayasaya göre, 31 Mart 1991'de yapılan referandum ve 9 Nisan 1991'de kabul edilen bağımsızlık yasası ile bağımsız, üniter ve bölünmez bir devlet olarak kurulmuştur. Ülkenin yönetim şekli demokratik cumhuriyettir.

Gürcistan'ın idari yönetim birimleri, 9 bölge ve başkent Tiflis ile Abhazya Özerk Cumhuriyeti ve Acara Özerk Cumhuriyeti'nden oluşmaktadır. 27 Ekim 2013 tarihinde gerçekleştirilen seçimlerde Gürcü Rüyası koalisyonunun adayı Giorgi Margvelashvili, geçerli oyların yaklaşık %62'sini alarak Mikheil Saakashvili'nin yerine Cumhurbaşkanı seçilmiştir. Gürcistan'da 17 Kasım 2013 tarihinde yeni Cumhurbaşkanı'nın göreve başlamasıyla, anayasada parlamenter sisteme geçişe ilişkin olarak 2010 yılında yapılan değişiklikler de yürürlüğe girmiştir. Hükümet, ülkenin iç ve dış siyasetinden sorumlu ana yürütme organı haline gelmiştir. Bu çerçevede, Cumhurbaşkanı'nın yetkileri önemli ölçüde azaltılırken, Başbakan, Hükümet ve Parlatentonun yetkileri artırılmıştır.

Gürcistan'da son Cumhurbaşkanı seçimleri, 28 Ekim 2018 tarihinde birinci tur, 28 Kasım 2018 tarihinde ise ikinci tur olmak üzere gerçekleştirilmiştir. 28 Kasım'da gerçekleştirilen ve ilk turda en yüksek oyu alan iki adayın yarıştığı ikinci turda, Salome Zurbishvili geçerli oyların %59,5'ini alarak seçimleri kazanmıştır. Grigol Vashadze ise %40,5 oranında oy almıştır. Anayasa değişikliği ile parlamenter sisteme geçen Gürcistan'da Cumhurbaşkanı son kez doğrudan halkoyuyla seçilmiştir. Ülkede bir sonraki parlamento seçiminin 2024 yılı Ekim ayında gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

Gürcistan Parlatentosu tek kamaralı olup, 150 üyeden oluşmaktadır. Parlatento seçimleri dört yılda bir düzenlenmektedir. Üyelerden 77'si nispi temsil, diğer 73'ü ise çoğunluk sistemine göre seçilmektedir.

Sovyetler Birliği'nin dağılması üzerine, Abhazya ve Güney Osetya Gürcistan'dan sözde bağımsızlıklarını ilan etmişler ve bu nedenle Gürcistan ile Abhazya ve Güney Osetya arasında çatışmalar yaşanmıştır. Gürcistan'ın de-facto yönetimleri ve RF ile gerilimi 2008 yazında artış göstermiş, Güney Osetya ve Gürcü yönetimi arasında sıklaşan çatışmalar, beş gün süren Ağustos 2008 savaşına yol açmıştır. Savaş, AB'nin arabuluculuğuyla 12 Ağustos 2008 tarihinde sağlanan ateşkes anlaşması ile sona ermiş ve Rus birlikleri 2008 Ekim ayında Abhazya ve Güney Osetya dışında işgal ettikleri Gürcü topraklarından çekilmişlerdir.

Gürcistan, Abhazya ve Güney Osetya'nın 2008 yılından beri Rusya'nın işgali altında olduğunu belirtmekte ve Rusya'dan bu işgaline son vermesini talep etmektedir. Ülkemiz, Abhazya ve Güney Osetya'nın sözde "bağımsızlıklarını" tanımamakta, Gürcistan'ın uluslararası tanınmış sınırları çerçevesinde egemenlik ve toprak bütünlüğünü desteklemektedir.

Nüfus ve İstihdam

Nüfusun %86,8'i Gürcülerden, %6,3'ü Azerilerden, %4,5'i Ermenilerden geriye kalanı ise diğer milletlerden oluşmaktadır.

2024 yılında 3,72 milyon kişi ile dünyada 124. sırada yer alan Gürcistan nüfusunun 2029 yılında 3,69 milyon kişi olacağı tahmin edilmektedir.

Ülke çok önemli bir nüfus sorunu ile karşı karşıyadır. 1989 yılında gerçekleştirilen nüfus sayımından bugüne kadar, 5,5 milyon olan ülke nüfusu yaklaşık %30 üzerinde düşüş göstermiştir. Nüfustaki bu ciddi düşüş; düşen doğum oranı, büyük çaptaki göç ve ülkeden kopan bölgelerdeki (Abhazya ve Güney Osetya) nüfusun sayılamamasından kaynaklanmaktadır. Doğum oranının düşmesine ve büyük çaplı göçe, iç savaş nedeni ile yaşanan sıkıntılar ve ülke ekonomisindeki kötüye gidiş neden olmuştur.

İstatistiki göstergelere göre göç eden nüfusun büyük çoğunluğu çalışma yaşında olup, bu kişilerin çok büyük bölümü meslek sahibi ya da yüksek eğitim görmüş kişilerdir. Çalışma yaşındaki nüfusun ülkeden göçü doğum oranlarının düşmesine de neden olmuştur.

Doğal Kaynaklar ve Çevre

Ülke topraklarının %11'i tarıma elverişli arazilerden, %25'i ise meralardan oluşmaktadır. Ülkenin %34'ü ise ormanlık arazidir.

Gürcistan, dünyadaki en zengin manganez yataklarından birine sahiptir. Toplam rezervlerin 222 milyon ton olduğu tahmin edilmektedir. Ancak yine de talebin azalması ve enerji maliyetlerindeki yüksek artışlar gibi sorunlarla yüz yüzedir.

Gürcistan ayrıca bakır ve demir cevherlerine, obsidyen, arsenik ve akik taşı gibi minerallere de sahiptir. Ülkede yaklaşık 300 milyon ton kömür rezervi bulunmakla birlikte, Gürcistan kömürü yeterli kalitede değildir.

Gürcistan enerji kaynakları açısından yetersiz olduğundan bu açığı ithalatla gidermeye çalışmaktadır. Gürcistan'ın doğusunda bazı petrol yatakları bulunmaktadır. Bilinen petrol rezervi 35 milyon varil civarındadır. Petrol ihtiyacının bir kısmı İran'dan ithal edilerek karşılanmaktadır. Ayrıca doğal gazın da yeterli miktarlarda olmayışı Gürcistan'ı, Rusya ve Türkmenistan'dan ithalata bağımlı kılmaktadır.

Gürcistan, önemli maden suyu kaynaklarına sahiptir. En bilinen kaynaklar ülkenin ortasındaki Borjomi'de bulunmaktadır. Bu bölgede bir Gürcü-Hollanda ortak yatırım şirketinin hem iç tüketim hem de ihracata yönelik üretim gerçekleştiren iki şişeleme fabrikası bulunmaktadır. Dünyanın sayılı su kaynaklarına sahip olan Gürcistan kaynaklarının yalnızca yaklaşık % 10'unu kullanmaktadır. Gelecekte ülkede bu alanda çok önemli iş fırsatları doğması beklenmektedir.

2. GENEL EKONOMİK DURUM

Temel Ekonomik Göstergeler

	2022	2023	2024*	2025*	2026*	2027*	2028*	2029*
GSYİH (Cari Fiyatlar milyar \$)	24,99	30,54	32,87	35,55	38,23	41,05	43,75	47,55
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar - %)	11,0	7,5	5,7	5,2	4,7	4,9	5,0	5,0
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar- \$)	6.774	8.173	8.825	9.581	10.341	11.145	11.876	12.903
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	11,9	2,5	2,6	4,2	3,4	3,0	3,0	3,0
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	-4,5	-4,3	-5,8	-5,6	-5,5	-5,5	-5,5	-5,5
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	17,3	16,4	15,7	16	16,5	16,5	16,5	16,5
Nüfus (milyon)	3,69	3,74	3,72	3,71	3,7	3,68	3,68	3,69
Devletin Genel Toplam Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)	39,2	39,2	38,8	37,8	37,5	36,8	36,7	36,2

Kaynak: IMF-Nisan 2024

*: Tahmin

Gürcistan üst orta gelir grubuna dahil bir ülkedir. 1991 yılında Sovyetler Birliği'nden bağımsızlığını ilan etmesinin ardından pazar odaklı ekonomi modeline dönüşüm gerçekleştirmiştir. Ülkede hizmet ihracatına, özellikle turizme bağımlı bir ekonomik yapı meydana gelmiştir.

Komünizm döneminde SSCB ülkeleri içinde en güçlü ekonomiye sahip olan Gürcistan, birliğin dağılmasının ardından ekonomisinde ciddi sorunlarla ve istikrarsızlıkla karşı karşıya kalmıştır. Bağımsızlığa geçişle birlikte ülkenin sanayi sektörünün GSYİH'daki payı azalırken, hizmet sektörünün payı artış göstermiştir. Ülkenin sanayi tesislerinin büyük çoğunluğu teknolojisi eskidiği için atıl durumdadır. Sanayi sektörü üretimi çok az sayıdaki işletmenin faaliyetlerine dayanmaktadır. Sovyetler Birliği'ne dahil olan diğer ülkelerin bağımsızlıklarını kazandıktan sonra yaşadıkları ekonomik sorunların benzerlerini yaşayan Gürcistan, bunlara ilave olarak ticaret yollarını bozan bir iç savaş yaşamış ve bu nedenle de bazı ilave sorunlarla karşı karşıya kalmıştır. Bağımsızlık sonrasında ekonomide yaşanan çöküş çok hızlı ve şiddetli olmuştur. Ekonomide yaşanan hızlı çöküşün nedenleri tarım ve sanayi sektörlerinde önemli miktarda üretim düşüşleri, Abazya'da yaşanan savaş nedeni ile Rusya'ya ulaşan ticari yolların kapanması olmuştur. Yaşanan ekonomik sorunlar pek çok firmanın kapanmasına neden olmuştur. Ülke, batıdan gelen insani yardımlarla ayakta kalabilmiştir. Ekonomik faaliyetlerin yaklaşık yarısı kayıt dışı hale gelmiştir. Kayıt dışı ekonomi ülkenin büyüme performansı ile ilgili sağlıklı verilere ulaşılmasını engellemektedir. Aynı zamanda, ülkenin geniş kapsamlı bir ekonomik büyüme gerçekleştirmesinin önündeki en önemli engeldir.

IMF'ye göre 2024 yılında cari fiyatlara göre, 32,9 milyar dolar olacağı tahmin edilen GSYİH'nın 2025 yılında 35,6 milyar dolar olması beklenmektedir. Gürcistan, 2024 yılı itibarı ile 196 ülke arasında dünyanın 107. büyük ekonomisidir.

Gürcistan ekonomisi küresel Covid-19 salgını nedeniyle 2020 yılında %6,8 oranında daralmıştır. Söz konusu daralma salgın nedeni ile çöken turizm sektöründen kaynaklanmıştır. 2021 yılında ekonomide toparlanma olmuş, GSYİH baz etkisi ile %11 büyümüştür. Ekonomi 2021-2022 yıllarında istisnai bir yüksek büyüme performansı göstermiştir. GSYİH, 2023 yılında sabit fiyatlara göre %7,5 artmıştır.

Yüksek turizm gelirleri ve yurtdışı döviz transferleri sayesinde orta vadede de güçlü büyüme beklenmekte ve büyüme performansının bölgedeki en yüksek büyüme oranlarından olacağı tahmin edilmektedir. 2024 yılında GSYİH artış hızının %5,7 olacağı tahmin edilmektedir.

Uygulanan doğru ekonomi politikaları sayesinde işsizlik son yıllarda önemli düşüş kaydetmiştir. 2010-19 döneminde düzenli olarak gerileyen işsizlik, 2020 yılında küresel salgın nedeni ile yeniden yükselmiştir. İşsizlik, 2020 yılında %18,5, 2021 yılında %20,6, 2022 yılında %17,3, 2023 yılında %16,4 olmuştur. Ülkedeki işsiz sayısının toplam işgücüne oranının 2024 yılında %15,7 olacağı ve Gürcistan'ın işsizliğin yüksek olduğu ülkeler arasında 3. sırayı alacağı tahmin edilmektedir.

Gürcistan, 2024 yılında cari fiyatlara göre 8.825 dolarlık kişi başına düşen milli gelir ile dünyada 87. sırada yer almaktadır.

2022 yılında ortalama tüketici fiyatları enflasyonu hızla yükselerek %11,9 olmuştur. 2023 yılında %2,4 olan tüketici fiyatlarına göre yıllık ortalama enflasyon oranının 2024 yılında dengeye ulaşarak %2,6 olacağı tahmin edilmektedir. Tüketici fiyatları enflasyonun başlıca itici gücü gıda fiyatlarıdır. Tüketici sepetinde gıda ürünleri yaklaşık üçte bir paya sahiptir. Ülkenin geniş dış ticaret açığı ve net petrol ithalatçısı bir ülke olması da ithal ürünler kaynaklı enflasyona neden olmaktadır. Diğer yandan iç piyasadaki güçlü büyüme de talebe bağlı enflasyonu desteklemektedir.

Orta vadede ülkeye gelen doğrudan yabancı yatırımlarda artış beklenmektedir. Özellikle gübre ve metal üretim sektörlerine doğrudan yatırımlar gelmesi beklenmektedir. Ayrıca lojistik tesisleri ve taşımacılık da artan yatırımlardan yararlanacaktır.

24 Şubat 2022 tarihinde Rusya'nın Ukrayna'yı işgali sonrasında yaşanan süreçte Gürcistan'a çok sayıda Rus ve Ukrayna vatandaşı göç etmiştir. 2022 yılında Gürcistan'da 15.000 yeni Rus sermayeli şirket kurulmuştur. Rusya'dan Gürcistan'a yapılan para transferlerinde 2022 yılında büyük artış yaşanmıştır. (2021 yılında 411 milyon dolardan 2022'de 2,07 milyar dolara yükselmiştir.) Gürcistan'a göç eden Rus vatandaşlarının dolar cinsinden birikimlerinin ülke ekonomisine katılmasıyla lari, dolar karşısında değer kazanmıştır. Gürcistan'ın dış ticaretinde ve ekonomisinde Rusya'nın payı önemli artış göstermiştir.

Rusya-Ukrayna savaşı nedeniyle, Avrupa ülkelerinin Karadeniz üzerinden gerçekleştirdiği doğrudan ticari sevkiyatlar, karayolu taşımacılık güzergahına kaymıştır. Böylece, Gürcistan karayolu ticaret rotası Orta Asya ve Kafkasya'ya mal sevkiyatında neredeyse tek güzergah haline gelmiştir. Bu durum, Gürcistan'ın dış ticaretinde artışa yol açmıştır.

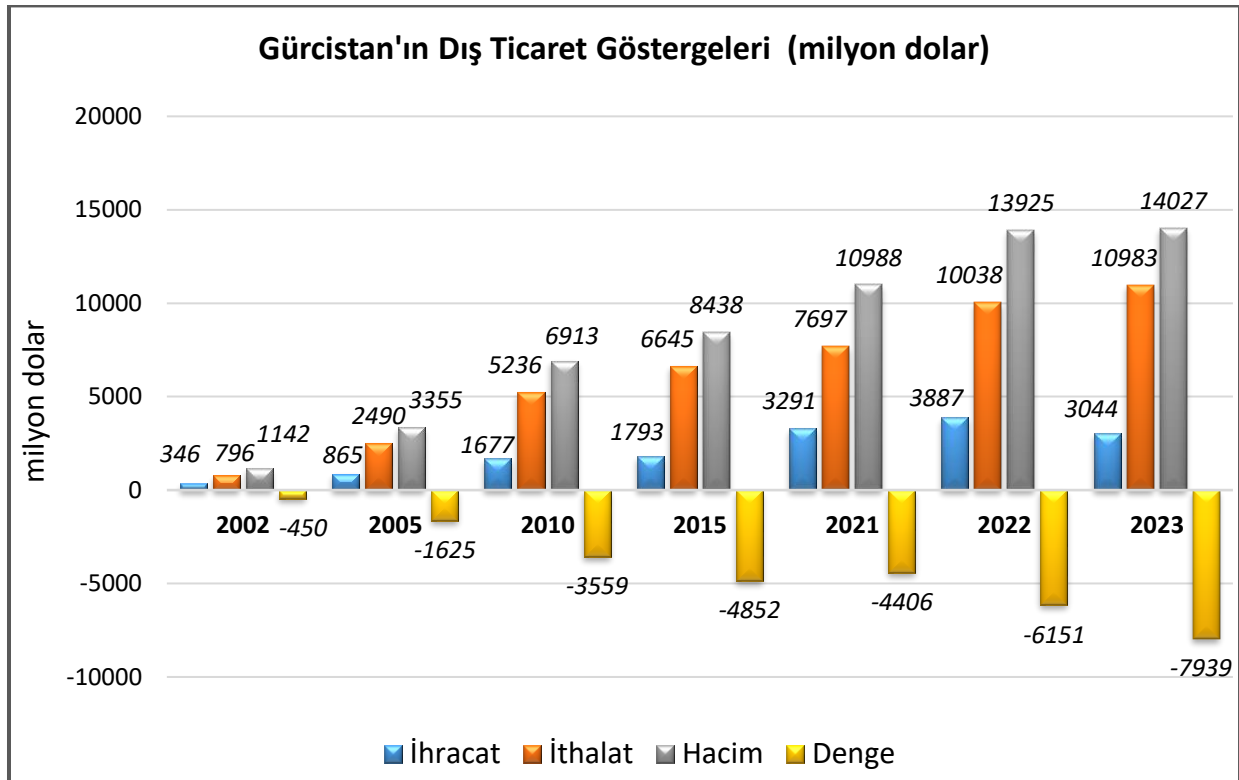
İnsani gelişmişlik endeksine göre dünyada 191 ülke arasında Gürcistan 63. sıradadır. Ekonomik serbestlik endeksine göre Gürcistan, dünyada 176 ülke arasında 35. sıradadır. Küresel

rekabetçilik açısından dünyadaki 141 ülke arasında Gürcistan 74. sıradadır. İş yapma kolaylığı açısından Gürcistan, dünyada 190 ülke arasında 7. sıradadır.

Avrupa Birliği (AB) ile daha yakın entegrasyon ve AB'ye aday ülke statüsü elde edilmesi 2024-2028 yılları arasındaki dönemde ülkenin en önemli dış politika önceliği olacaktır. İlerlemenin reform sürecinin uygulanmasındaki sorunlar nedeni ile yavaş olması beklenmektedir.

3. DIŞ TİCARET

Genel Durum

Kaynak: Trademap-Gürcistan verileri

Gürcistan'ın 2023 yılı dış ticaret hacmi 14 milyar dolardır. Ülke, 2023 yılında dünyaya 3 milyar dolar ihracat (%21,7 azalış) gerçekleştirmiştir. Ülkenin dünyadan 2023 yılı ithalatı ise 11 milyar dolar (%9,4 artış) olmuştur. Ülkenin 7,9 milyar dolarlık dış ticaret açığı bulunmaktadır.

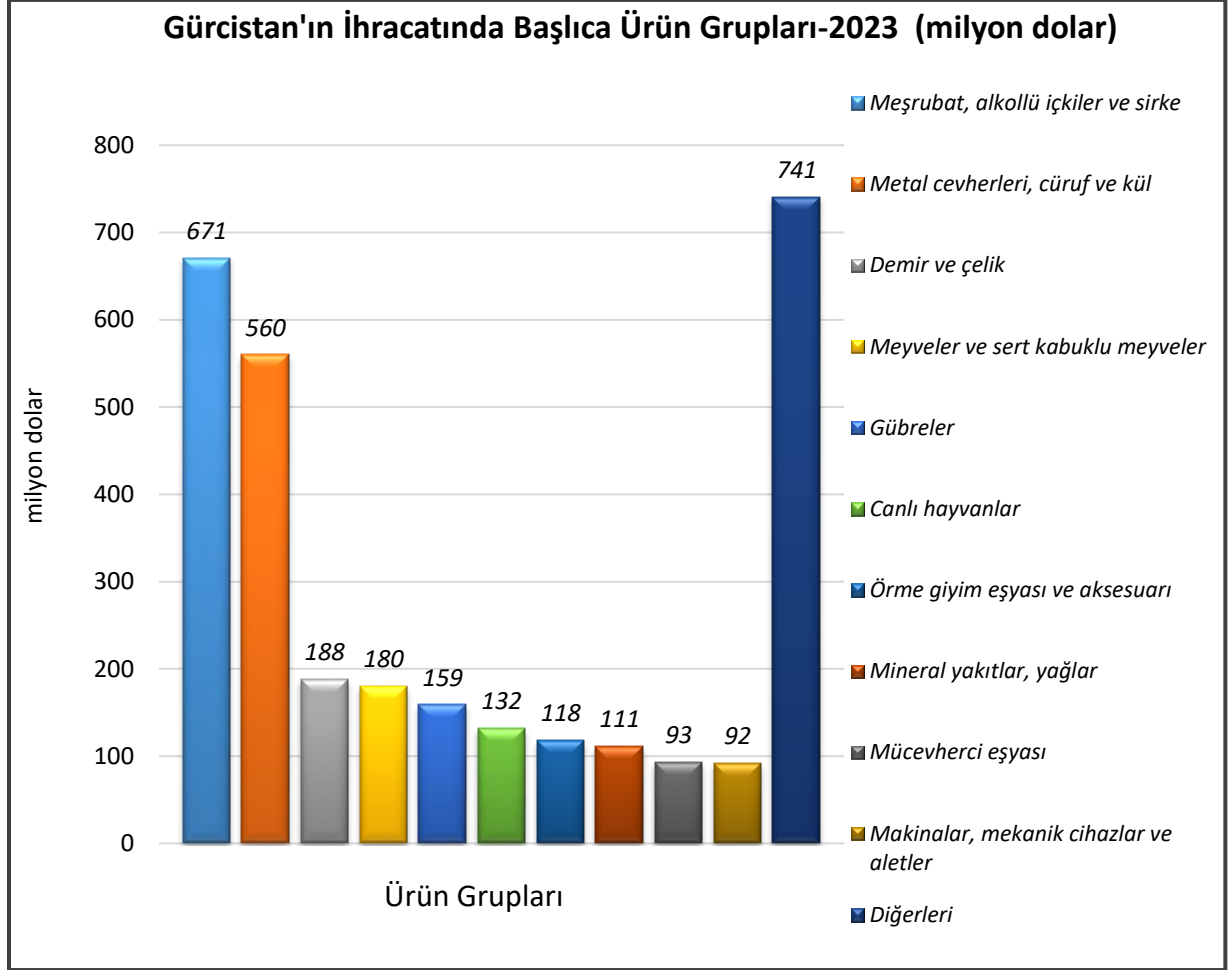
Ülkenin 2023 yılı ihracatında başlıca ürün grupları; meşrubat, alkollü içkiler ve sirke, metal cevherleri cüruf ve kül, demir ve çelik, gübreler, meyveler ve sert kabuklu meyveler, gübreler, canlı hayvanlar, örme giyim eşyası ve aksesuarı, mineral yakıtlar, yağlar, mücevherci eşyası, makineler, mekanik cihazlar ve aletlerdir.

Ülkenin 2023 yılı ithalatında başlıca ürün grupları ise mineral yakıtlar, yağlar, makineler, mekanik cihazlar ve aletler, elektrikli makina ve cihazlar, eczacılık ürünleri, plastikler ve mamulleri, demir veya çelikten eşya, demir ve çelik, mobilyalar, aydınlatma cihazları, prefabrik yapılar, uçucu yağlar ve kozmetikler, ağaç ve ahşap eşya, odun kömürüdür.

Ülkenin 2023 yılı ihracatında başlıca ülkeler; Rusya, Türkiye, Çin, Bulgaristan ve Ermenistan'dır. Ülkenin 2023 yılında dünyadan ithalatında Türkiye %20,3 pay ile birinci tedarikçidir. Ülkenin ithalat gerçekleştirdiği diğer başlıca ülkeler Rusya, Çin, Azerbaycan ve Almanya'dır.

Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticaret

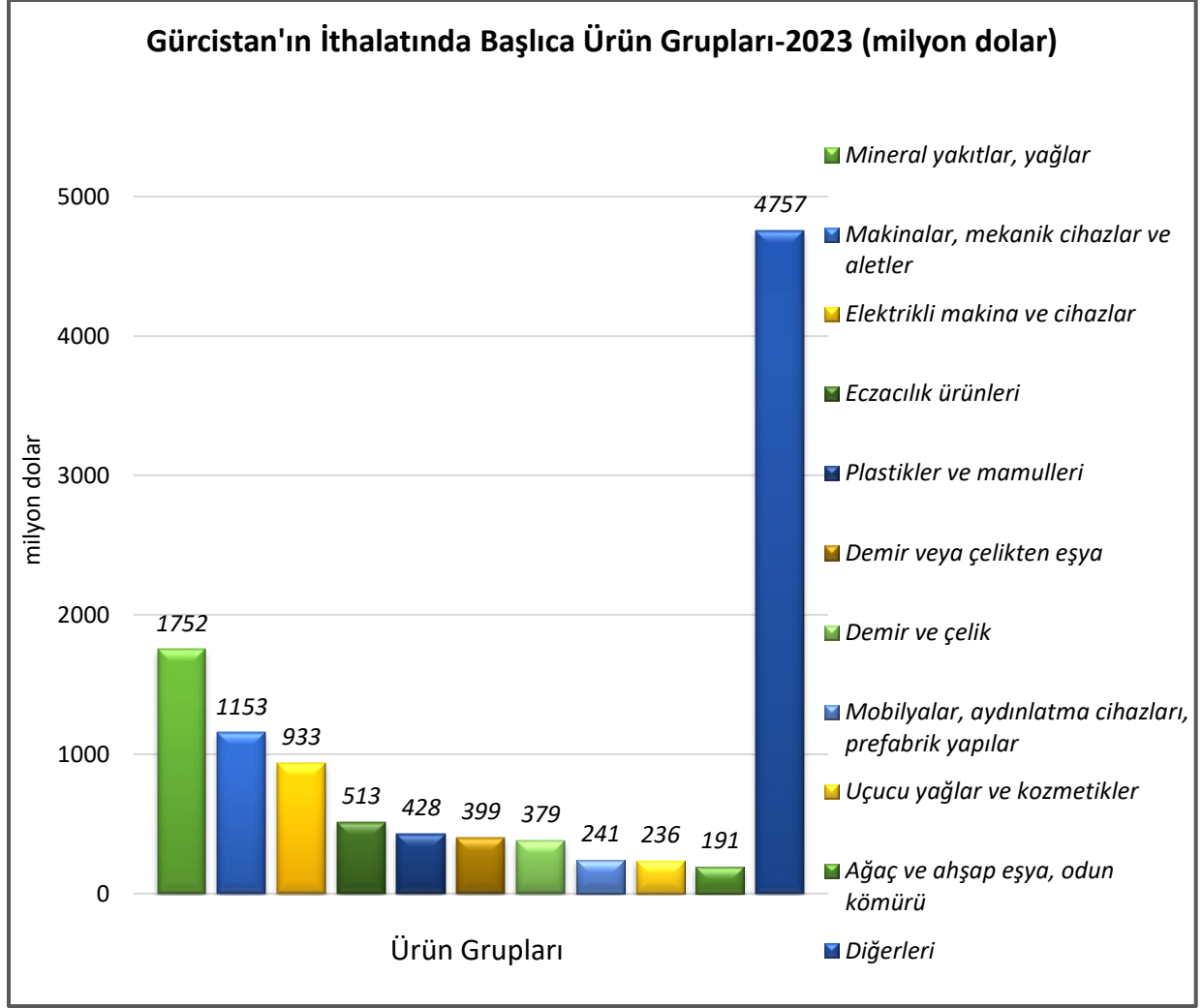
İhracat

Kaynak: Trademap-Gürcistan verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

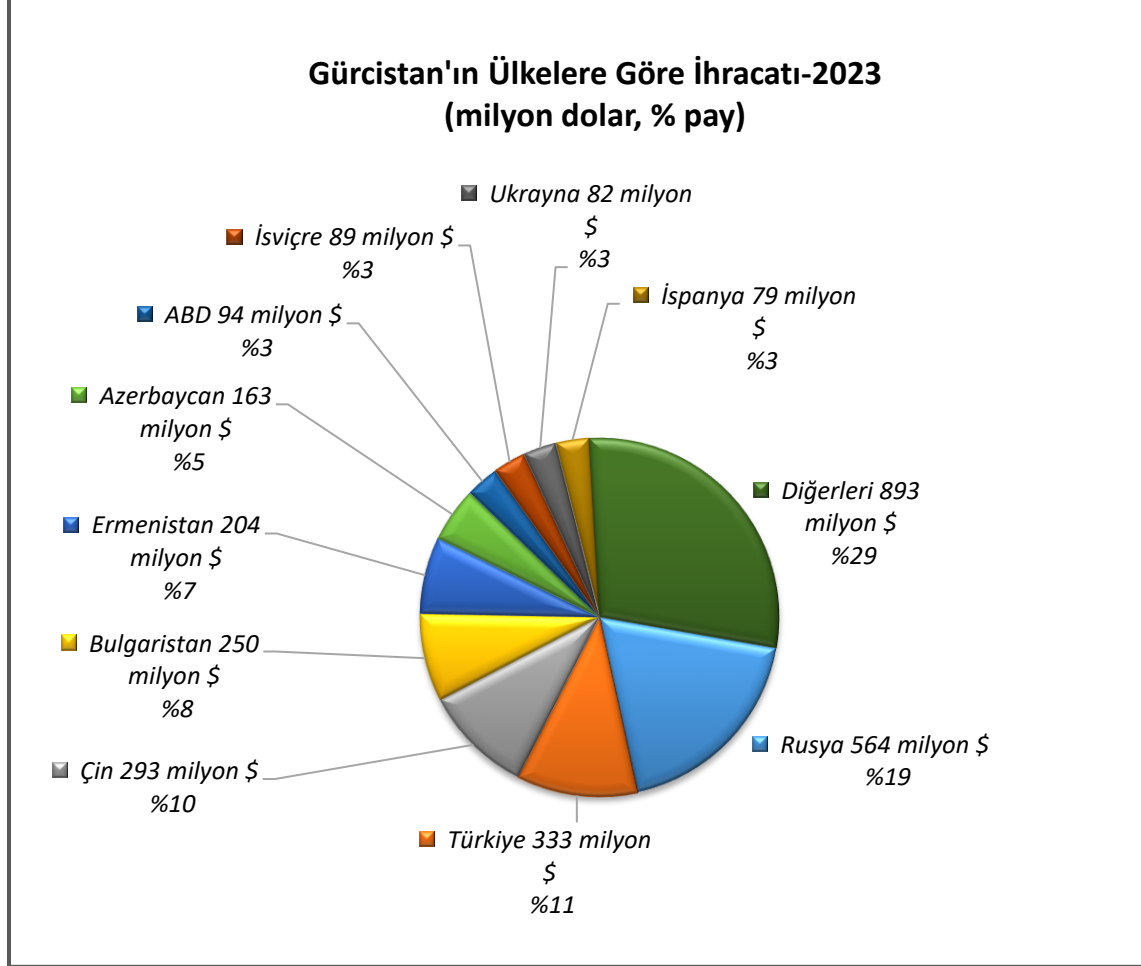
İthalat

Kaynak: Trademap-Gürcistan verileri
[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticaret

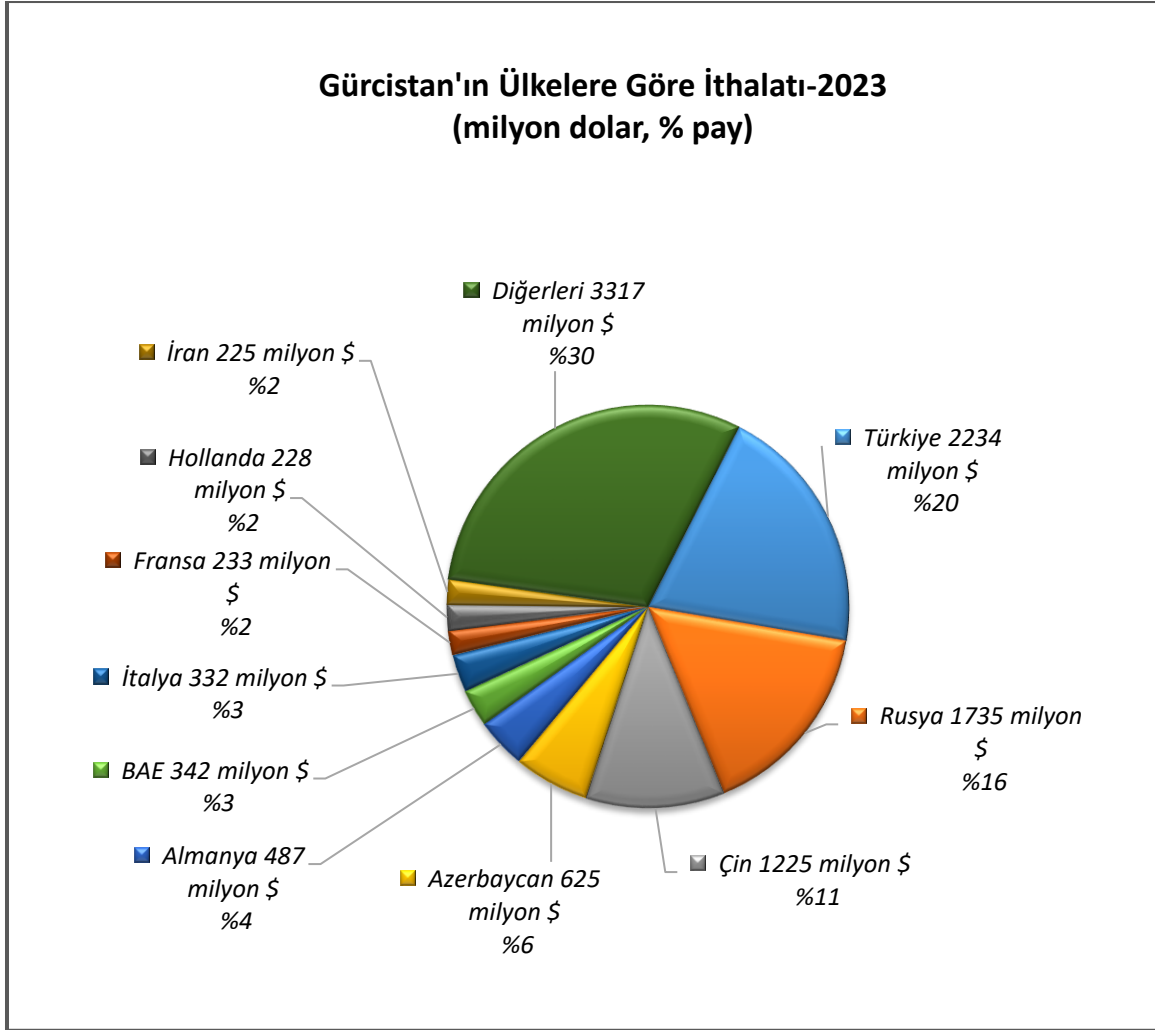
İhracat

Kaynak: Trademap-Gürcistan verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

Kaynak: Trademap-Gürcistan verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

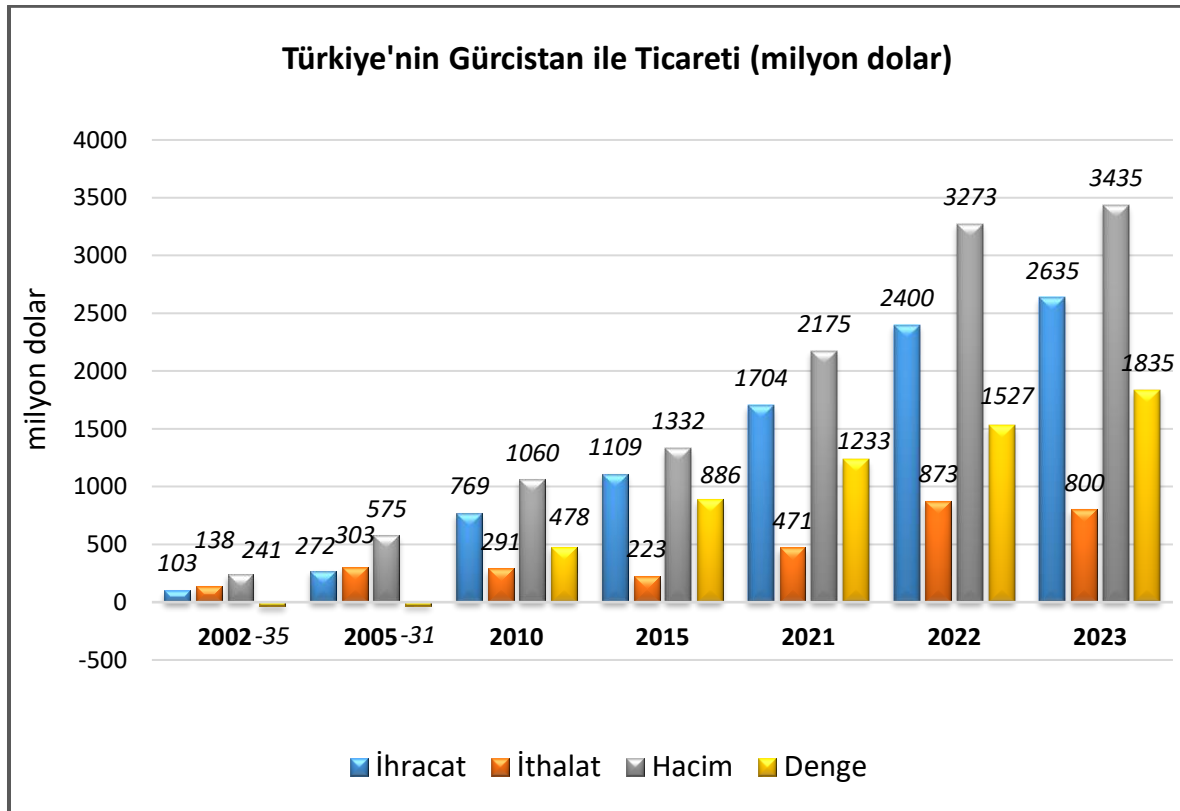
4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

UNCTAD verilerine göre Gürcistan, 2022 yılında 2 milyar dolar doğrudan yabancı yatırım akışı ile DYY çeken ülkeler arasında 66. sıradadır. Gürcistan, 2022 yılı itibarı ile 22 milyar dolarlık toplam doğrudan yabancı yatırım stoku ile dünyada 85. sıradadır.

5. TÜRKİYE ile TİCARET

Genel Durum

Kaynak: Trademap-Türkiye verileri

2023 yılında Türkiye'nin Gürcistan'a ihracatı 2022 yılına göre %9,8 artarak 2,6 milyar dolar olmuştur. 2023 yılında Türkiye'nin Gürcistan'dan ithalatı 2022 yılına göre %8,4 azalarak 800 milyon dolar olmuştur. 2023 yılında Gürcistan ile ticarete Türkiye'nin 1,8 milyar dolar dış ticaret fazlası verdiği gözlenmektedir.

2023 yılı itibarı ile ülkeye ihracatımızda başlıca ürün grupları; makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, plastikler ve mamulleri, demir veya çelikten eşya, elektrikli makina ve cihazlar, motorlu kara taşıtları, eczacılık ürünleri, mineral yakıtlar ve yağlar, alüminyum ve alüminyumdan eşya, kağıt ve karton ve bunlardan eşya, örme giyim eşyası ve aksesuarıdır.

2023 yılı itibarı ile ülkeden ithalatımızda başlıca ürün grupları ise mineral yakıtlar ve yağlar, örme giyim eşyası ve aksesuarı, demir ve çelik, örülmemiş giyim eşyası ve aksesuarı,

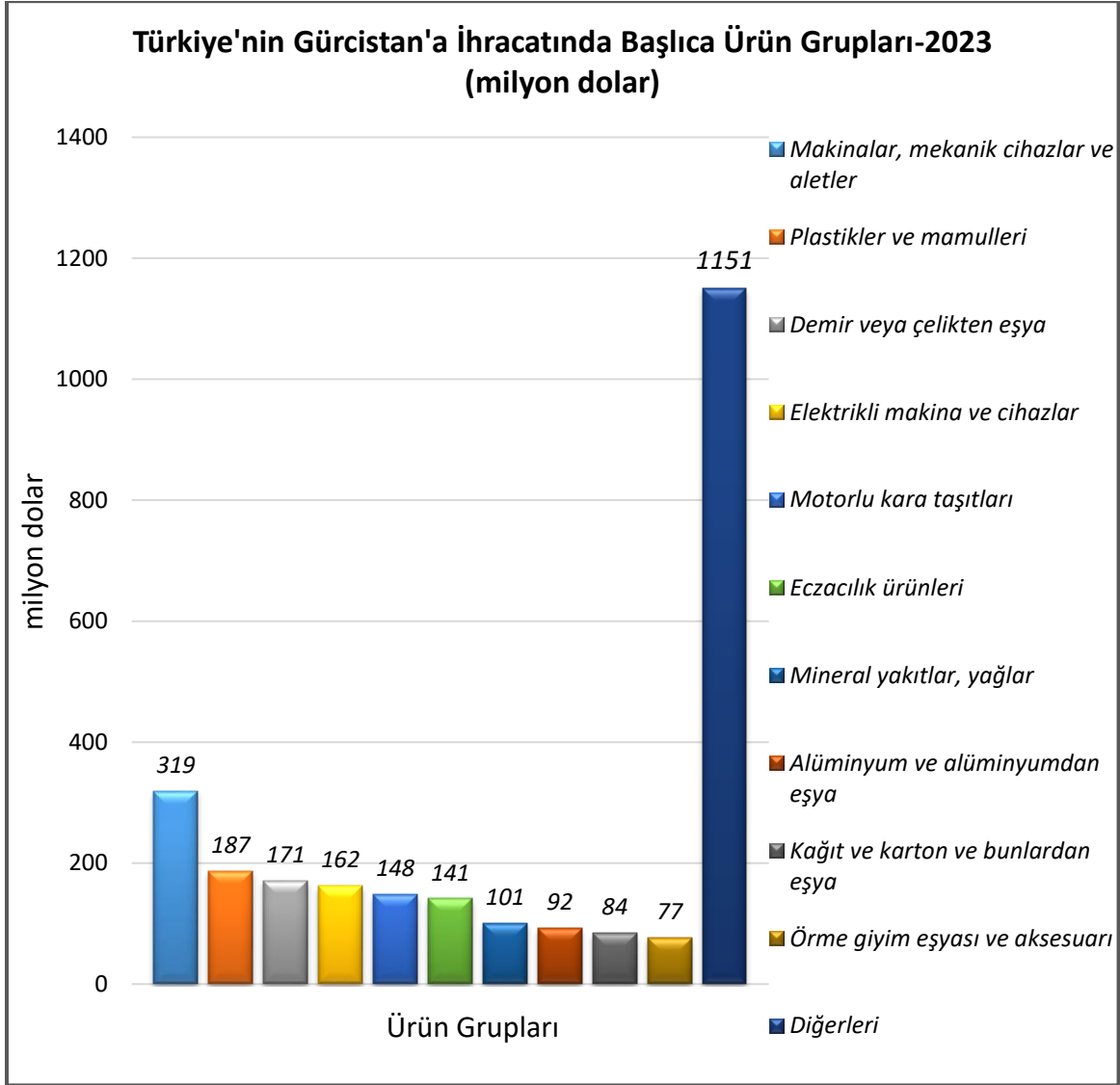
alüminyum ve alüminyumdan eşya, mücevherci eşyası, kurşun ve kurşundan eşya, hayvansal ve bitkisel katı ve sıvı yağlar, bakır ve bakırdan eşya, gıda sanayi kalıntıları, hayvan yemleridir.

Türkiye ve Gürcistan arasında 21 Kasım 2007 tarihinde Tiflis'te imzalanan Serbest Ticaret Anlaşması (STA), Bakanlar Kurulunca onaylanarak 24 Eylül 2008 tarihli ve 27007 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Söz konusu Anlaşma 1 Kasım 2008 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Anlaşma hakkında ayrıntılı bilgiye aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir:

<https://www.ticaret.gov.tr/dis-iliskiler/serbest-ticaret-anlasmalari/yururlukte-bulunan-stalar/gurcistan>

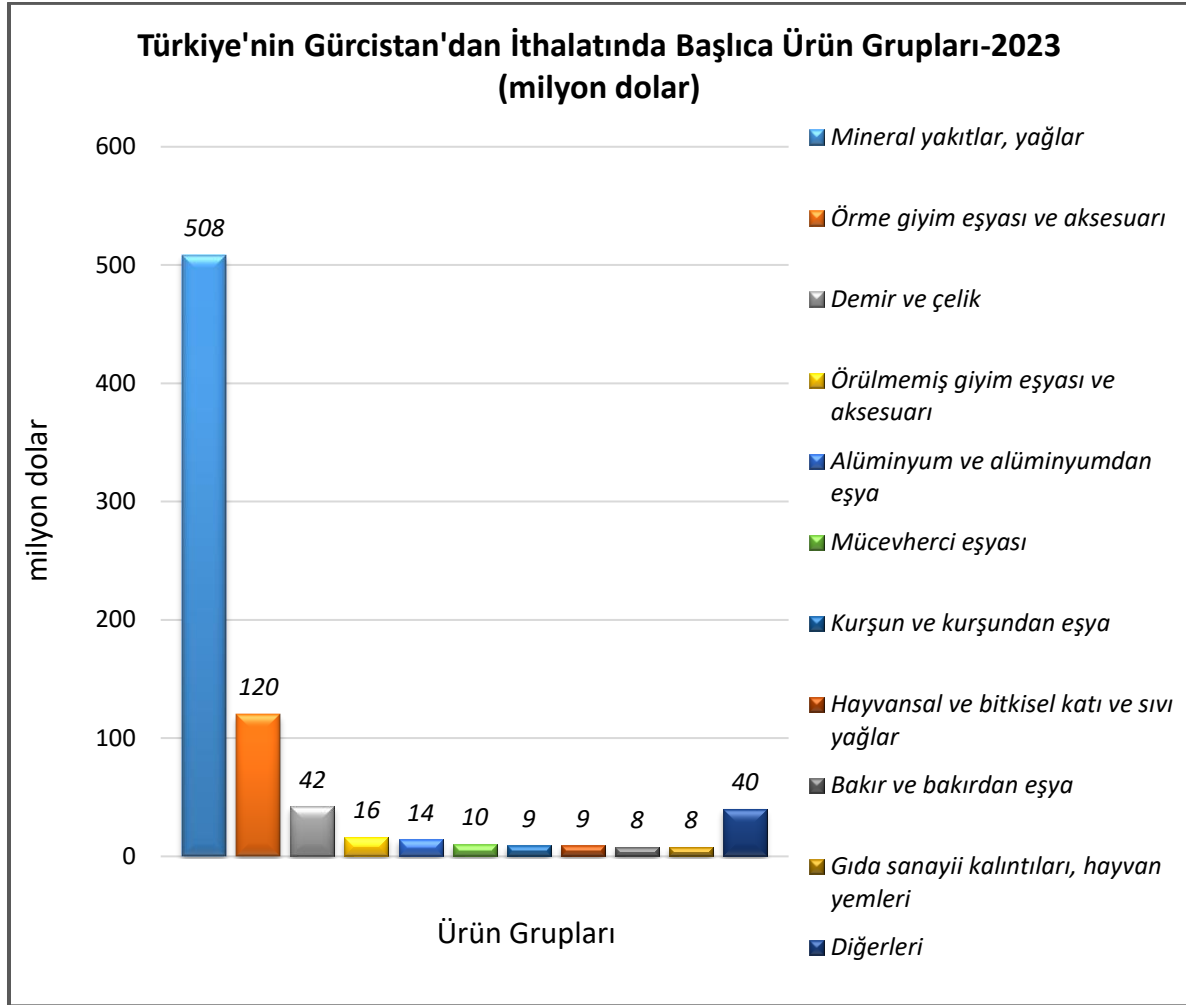
Türkiye'nin Gürcistan'a İhracatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap-Türkiye verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Türkiye'nin Gürcistan'dan İthalatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap-Türkiye verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Yatırım İlişkileri

TCMB verilerine göre Türkiye'nin 2022 yılı itibarıyla yurtdışına gerçekleştirdiği 51 milyar dolar değerindeki toplam yurtdışı doğrudan yatırım stokunda, Gürcistan 209 milyon dolar 26. sıradadır.

EKLER:***EK-1: Gürcistan'ın İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)***

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2021	2022	2023	Pay (%, 2023)	Değişim (%, 2022- 2023)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			3 291 376	3 887 489	3 043 750	100,0	-21,7
1.	2603	Bakır cevherleri ve konsantreleri	817 728	978 999	494 400	16,2	-49,5
2.	2204	Taze üzüm şarabı (kuvvetlendirilmiş şaraplar dahil) ve üzüm şırası	240 844	251 860	258 401	8,5	2,6
3.	7202	Ferro alyajlar	477 727	453 269	182 398	6,0	-59,8
4.	2208	Etil alkol (alkol derecesi < %80, tağyir edilmemiş) ve damıtılarak elde edilmiş likör ve diğer alkollü içkiler	127 197	124 020	163 882	5,4	32,1
5.	3102	Azotlu mineral veya kimyasal gübreler	119 500	281 420	158 325	5,2	-43,7
6.	2201	Sular (tabii ve suni mineral sular ve gazlı sular dahil) (tatlandırıcısız, lezzetlendirilmemiş)	141 950	111 471	131 310	4,3	17,8
7.	2202	Sular (mineral ve gazlı sular dahil) ve alkolsüz diğer içecekler (tatlandırıcı, lezzetlendirilmiş)	57 671	82 336	108 597	3,6	31,9
8.	7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	64 220	81 477	88 722	2,9	8,9
9.	0802	Diğer kabuklu meyveler (taze/kurutulmuş) (kabuğu çıkarılmış/soyulmuş)	116 522	99 117	85 876	2,8	-13,4
10.	2716	Elektrik enerjisi	39 095	93 227	80 140	2,6	-14
11.	0102	Canlı büyükbaş hayvanlar (at, eşek, katır ve bardolar hariç)	32 926	59 155	79 655	2,6	34,7
12.	2616	Kıymetli metal cevherleri ve konsantreleri	57 498	137 293	65 344	2,1	-52,4
13.	6109	Tişörtler, fanilalar, atletler, kaşkorseler ve diğer iç giyim eşyası (örme)	62 985	74 157	65 204	2,1	-12,1
14.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	49 279	52 890	61 105	2,0	15,5
15.	0104	Canlı koyun ve keçiler	26 076	20 938	44 122	1,4	110,7

Kaynak: Trademap-Gürcistan verileri

EK-2: Gürcistan'ın İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2021	2022	2023	Pay (%, 2023)	Değişim (%, 2022- 2023)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			7 697 303	10 038 186	10 982 642	100,0	9,4
1.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	809 876	1 299 100	1 137 149	10,4	-12,5
2.	2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	334 034	403 263	486 314	4,4	20,6
3.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	333 702	345 664	413 473	3,8	19,6
4.	8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	200 306	313 413	371 767	3,4	18,6
5.	8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	99 078	134 490	143 602	1,3	6,8
6.	7214	İnşaat demiri	74 000	118 718	136 145	1,2	14,7
7.	7308	Demir veya çelikten inşaat ve inşaat aksamı, inşaatta kullanılmak üzere hazırlanmış demir veya çelikten sac, çubuk, vb.	60 770	83 628	131 606	1,2	57,4
8.	8429	Buldozerler, greyderler, toprak tesviye makineleri, skreyperler, mekanik küreyiciler, ekskavatörler, yol silindirleri vb	52 898	86 156	111 839	1,0	29,8
9.	2402	Tütün/tütün yerine geçen maddelerden purolar, sigarillolar ve sigaralar	81 606	87 814	105 102	1,0	19,7
10.	1701	Kamış/pancar şekeri ve kimyaca saf sakkaroz (katı halde)	60 346	89 389	99 699	0,9	11,5
11.	9403	Diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	55 369	73 969	98 648	0,9	33,4
12.	8418	Buzdolapları, dondurucular ve diğer soğutucu ve dondurucu cihazlar ve ısı pompaları	56 703	69 253	88 109	0,8	27,2
13.	0207	Kümes hayvanlarının etleri ve yenilen sakatları (taze, soğutulmuş veya dondurulmuş)	56 498	80 020	85 550	0,8	6,9
14.	1806	Çikolata ve kakao içeren diğer gıda müstahzarları	53 862	75 448	82 965	0,8	10,0
15.	6907	Cilasız veya sırsız seramikten döşeme veya kaplama karoları ve kaldırım taşları, mozaik küpler vb.	53 587	72 066	81 834	0,7	13,6

Kaynak: Trademap-Gürcistan

EK-3: Gürcistan'ın Ülkelere Göre İhracatı (bin dolar)

Sıra	Ülke (İlk 15)	2021	2022	2023	Pay (% 2023)	Değişim (%, 2022- 2023)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		3 291 376	3 887 489	3 043 750	100,0	-21,7
1.	Rusya	566 971	551 727	563 627	18,5	2,2
2.	Türkiye	309 193	366 507	332 724	10,9	-9,2
3.	Çin	598 582	703 503	292 929	9,6	-58,4
4.	Bulgaristan	252 264	423 065	249 665	8,2	- 41
5.	Ermenistan	146 171	212 639	204 154	6,7	- 4
6.	Azerbaycan	112 760	166 879	163 298	5,4	-2,1
7.	ABD	190 665	263 568	94 255	3,1	-64,2
8.	İsviçre	73 225	90 061	89 122	2,9	- 1
9.	Ukrayna	202 366	94 890	81 512	2,7	-14,1
10.	İspanya	89 216	50 475	79 327	2,6	57,2
11.	Kazakistan	68 528	73 079	70 401	2,3	-3,7
12.	Irak	15 637	34 802	70 063	2,3	101,3
13.	Peru	12 560	153 820	66 750	2,2	-56,6
14.	Özbekistan	45 900	46 652	56 408	1,9	20,9
15.	Almanya	65 258	62 431	53 822	1,8	-13,8

Kaynak: Trademap-Gürcistan verileri

EK-4: Gürcistan'ın Ülkelere Göre İthalatı (bin dolar)

Sıra	Ülke (İlk 15)	2021	2022	2023	Pay (%, 2023)	Değişim (% 2022-2023)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		7 697 303	10 038 186	10 982 642	100,0	9,4
1.	Türkiye	1 619 480	2 060 851	2 233 898	20,3	8,4
2.	Rusya	990 604	1 718 337	1 734 995	15,8	1,0
3.	Çin	825 840	1 062 563	1 224 967	11,2	15,3
4.	Azerbaycan	592 082	620 266	624 894	5,7	0,7
5.	Almanya	337 260	388 466	486 536	4,4	25,2
6.	BAE	129 162	245 261	342 065	3,1	39,5
7.	İtalya	210 894	255 611	331 799	3,0	29,8
8.	Fransa	171 125	176 740	233 481	2,1	32,1
9.	Hollanda	118 145	160 981	227 711	2,1	41,5
10.	İran	136 521	209 451	225 282	2,1	7,6
11.	Ukrayna	397 605	226 879	212 000	1,9	-6,6
12.	Polonya	138 442	171 424	209 998	1,9	22,5
13.	Çekya	89 041	144 769	200 557	1,8	38,5
14.	Bulgaristan	170 817	190 984	194 663	1,8	1,9
15.	Romanya	168 789	273 889	190 721	1,7	-30,4

Kaynak: Trademap-Gürcistan

Ek-5: Türkiye'nin Gürcistan'a İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2021	2022	2023	Pay (% 2023)	Değişim (%, 2022- 2023)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			1 704 299	2 400 087	2 634 677	100,0	9,8
1.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	42 207	62 811	136 639	5,2	117,5
2.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	42 521	116 943	96 871	3,7	-17,2
3.	7308	Demir veya çelikten inşaat ve inşaat aksamı, inşaatta kullanılmak üzere hazırlanmış demir veya çelikten sac, çubuk, vb.	33 648	46 869	54 472	2,1	16,2
4.	8703	Otomobiller	12 747	23 475	52 160	2,0	122,2
5.	7604	Aluminyumdan çubuklar ve profiller	29 868	42 429	46 737	1,8	10,2
6.	3402	Yıkama, temizleme müstahzarları (sabunlar hariç)	20 495	30 924	43 536	1,7	40,8
7.	9403	Diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	21 691	33 200	40 057	1,5	20,7
8.	9619	Hijyenik havlular ve tamponlar, bebek bezleri ve benzeri hijyenik eşya	17 208	35 890	39 360	1,5	9,7
9.	7306	Demir veya çelikten diğer ince ve kalın borular ve içi boş profiller	44 310	42 752	39 185	1,5	-8,3
10.	8418	Buzdolapları, dondurucular ve diğer soğutucu ve dondurucu cihazlar ve ısı pompaları	20 334	29 787	35 890	1,4	20,5
11.	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	12 512	29 982	34 108	1,3	13,8
12.	3917	Plastikten hortumlar, borular ve bağlantı elemanları (manşon, nipel, dirsek, flanşlar, vb.)	24 264	27 436	33 978	1,3	23,8
13.	8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	24 665	33 216	33 551	1,3	1,0
14.	4410	Ağaçtan ve diğer odunsu maddelerden yonga levha, oriented strand board (OSB), vb. levhalar	32 536	37 464	32 068	1,2	-14,4
15.	5509	Sentetik devamsız lifden iplik (dikiş ipliği hariç) (toptan)	183	22 531	31 707	1,2	40,7

Kaynak: Trademap-Türkiye verileri

Ek-6: Türkiye'nin Gürcistan'dan İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2021	2022	2023	Pay (% 2023)	Değişim (%, 2022- 2023)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			470 850	872 536	799 570	100,0	-8,4
1.	2716	Elektrik enerjisi	48 972	404 813	468 808	58,6	15,8
2.	6109	Tişörtler, fanilalar, atletler, kaşkorseler ve diğer iç giyim eşyası (örme)	66 996	73 407	67 627	8,5	-7,9
3.	7202	Ferro alyajlar	50 134	57 420	40 093	5,0	-30,2
4.	6103	Erkekler ve erkek çocuklar için takım elbise, takım, ceket, blazer, pantolon, tulum ve şort (örme)(yüzme kıyafeti hariç)	38 754	50 027	39 300	4,9	-21,4
5.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	82 134	56 861	38 724	4,8	-31,9
6.	7602	Aluminyum döküntü ve hurdaları	13 753	12 254	11 686	1,5	-4,6
7.	7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	1 218	2 259	9 518	1,2	321,3
8.	7801	İşlenmemiş kurşun	9 444	8 366	9 468	1,2	13,2
9.	1504	Balıkların veya deniz memelilerinin katı ve sıvı yağları	6 634	24 498	9 066	1,1	-63
10.	7404	Bakır döküntü ve hurdaları	4 498	9 830	8 413	1,1	-14,4
11.	6212	Sütyen, korse, korse kemer, pantolon askısı, çorap bağı, jartiyer vb. Eşya ve bunlar için parçalar	5 081	6 556	8 018	1,0	22,3
12.	2301	Et, sakatat, deniz hayvanı vs. (yemeye uygun olmayan) unu, pelleti, kıkırdakları (donyağı tortusu)	9 485	35 840	7 837	1,0	-78,1
13.	6204	Kadınlar ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, elbise, etek, pantolon etek, vb.(yüzme kıyafetleri hariç)	5 581	7 051	5 609	0,7	-20,5
14.	802	Diğer kabuklu meyveler (taze/kurutulmuş) (kabuğu çıkarılmış/soyulmuş)	0	449	5 580	0,7	1142,8
15.	6111	Bebek için giyim eşyası ve aksesuarı (örme)	4 206	4 091	3 495	0,4	-14,6

Kaynak: Trademap-Türkiye verileri